

ICOMOS TÜRKİYE DÜNYA MİRAS ALANLARI İZLEME TOPLANTILARI 1

KAPADOKYA TOPLANTISI: “Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Dünya Mirası Alanı” 17 - 19.02.2012

ICOMOS TÜRKİYE MİLLİ KOMİTESİ KAPADOKYA BİLDİRGESİ

17.02.2012, Uçhisar-NEVŞEHİR

ICOMOS Türkiye Milli Komitesi;

1. 2012 yılının **Dünya Mirası Sözleşmesi**'nin UNESCO tarafından kabul edilmesinin **40. yılı** olmasını,
2. Bu Sözleşme'de Taraf Devlet olan Türkiye Cumhuriyeti'nin Sözleşme'yi **1983 yılında yasa** olarak kabul etmesini,
3. Sözleşme'nin 40. yılı kapsamında ICOMOS Genel Merkezinin, “Uluslararası 18 Nisan ICOMOS Günü”nün 2012 yılı temasını “**Dünya Mirası Alanları**” olarak tanımlamasını dikkate alarak;
 - Türkiye'deki Dünya Mirası Alanları'nın bu yaklaşımlar kapsamında **izlenerek** korunma durumlarının, üstün evrensel değerlerini ne kadar koruduğunun **yeniden değerlendirilmesine** ve
 - Bu çalışmaya **Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Dünya Mirası Alanı**'ndan başlanmasına karar vermiştir.

ICOMOS Türkiye Milli Komitesi'nin izleme ve değerlendirme çalışmalarına bu bölgeyle başlamasında; Ağustos 2011 tarihli 648 sayılı kanun hükmünde kararname ile doğal sit alanlarının Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkisinden çıkarılması ve bu durumun bütüncül olarak korunması gereken doğal ve kültürel miras alanlarında risk potansiyelini artırması yönündeki endişeler etken olmuştur. ICOMOS Türkiye Milli Komitesi izleme sürecini Dünya Mirası Listesi'nde “doğal ve kültürel miras” tanımıyla yer alan **Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Dünya Mirası Alanı**'ndan başlatmakta ve bu konuda aşağıda dile getirdiği öneri kararının benzer özelliklerdeki tüm bölgeleri de kapsayıcı nitelikte olmasını amaçlamaktadır.

ICOMOS Türkiye Milli Komitesi'nin 17-19 Şubat 2012 tarihinde yerinde gerçekleştirdiği çalışma toplantıları sonucunda:

1. Dünya Mirası Uygulama Rehberi (2011) kapsamında yer alan “Üstün Evrensel Değer” kavramı ve ölçütleri dikkate alınarak,
2. 2003 yılında UNESCO Dünya Mirası Merkezi tarafından yayınlanan “Dünya Mirası Kültürel Peyzajları 1992-2002 Raporu”nda çizilen genel çerçeve¹ kapsamında,
3. 20 Ekim 2000 tarihinde imzalanan Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'nin Türkiye Cumhuriyeti tarafından 10.06.2003 gün ve 4881 sayılı kanun ile onaylanması doğrultusunda,
4. 1985 yılında Dünya Mirası Listesi'ne dahil edilen Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Dünya Mirası Alanı'nın Liste'ye alınma koşulunu sağlayan (v) numaralı kriter² olan “kültürel peyzaj” tanımı kapsamında;

ICOMOS Türkiye Milli Komitesi; Kültür ve Turizm Bakanlığı'na ülkemizdeki koruma terminolojisinin uluslararası yeni yaklaşımlar doğrultusunda güncellenmesine katkıda bulunacak “kültürel peyzaj” kavramının Kültür ve Tabiat Varlıkları Mevzuatı'nda yer alması için gereken işlemleri başlatmasını tavsiye etmektedir. Bu tavsiyenin yerine getirilmesiyle, 648 sayılı kanun hükmünde kararname ile parçalanmış olan yetkilerin birleştirilmesi ve bu alanlarda sağlıklı koruma uygulamalarının yürütülebilmesi ve toplumsal mağduriyetlerin önüne geçilmesi mümkün olabilecektir.

¹ **Kültürel Peyzaj:** Dünya Kültürel Mirası Sözleşmesi'nin 1. maddesinde tanımlandığı üzere kültürel peyzajlar, “doğa ve insanlığın ortak ürünleri”ni temsil ederler. Bu alanlar, toplum ve insan yerleşimlerinin, doğal çevrelerinin getirdiği fiziksel sınırlamalar ve/veya olanakların, tarih içinde birbirini izleyen sosyal, ekonomik ve kültürel güçlerin etkisiyle, zaman içinde geçirdiği evrimin göstergeleridir. Bu alanlar, Üstün Evrensel Değerleri ve coğrafi oluşumları içeren bir kültürel bölgeyi tanımlayarak ve bölgeye özellik kazandıran kültürel değerleri temsil etme kapasitelerine dayanarak seçilmelidir (p: 36) ... Kültürel peyzaj terimi, insanlık ve doğal çevresi arasındaki etkileşiminin tüm gösterimlerini içerir (p: 37).

² **(v) numaralı kriter:** Geri dönülmez bir değişim karşısında hassaslaşmış olan bir kültürün veya kültürlerin temsilcisi olan, geleneksel insan yerleşimi veya arazi kullanımının seçkin bir örneği olması.